ఓ పర్సు కథ

టీవీల్లో సినిమాలు వచ్చేవేళ.

పగలంతా కాసిన ఎండకి ఉక్కిరిబిక్కిరైన ఆకాశం విశ్రాంతికి ఉపక్రమించేవేళ. ఆదివారం సాయంకాలం ఆరున్నర గంటలవేళ. కలుషితమైపోతున్న వాతావరణం గురించి ఆలోచిస్తూ డాబా మీద కూర్చుని చల్లగాలి పీలుస్తున్నవేళ.

గేటు చప్పుడైతే పిట్టగోడ మీంచి కిందికి చూసాను. పక్కింట్లో అద్దెకుంటున్న జగన్నాథరావుగారూ, వాళ్ళబ్బాయి కామేశ్వరరావు గేటు తీసుకుని లోపలికొస్తున్నారు.

జగన్నాథరావుగారు తాలూకాఫీసులో గుమస్తాగిరీ చేసి రిటైరయ్యారు. పదికీ పాతిక్కీ కాకపోయినా వందకీ రెండొందలకీ కూడా కక్కుర్తిపడే రకం కాదు. రిటైరయ్యాక ఉండటానికో గూడు నిలబెట్టుకోలేకపోయినా నిజాయితీపరుడన్న పేరు మాత్రం నిలబెట్టుకున్నాడు. ఇంట్లో పెళ్ళీడుకొచ్చిన ఓ ఆడపిల్ల, ఇంకా చదువులు వెలుగబెట్టే మగపిల్లలూ ఉన్నారు. ఈ కామేశ్వరరరావు పెద్దవాడూ, డిగ్రీ చదువుతున్నవాడూనూ.

“మీతో చిన్న పని పడింది” అన్నారాయన ఆఖరి మెట్టెక్కి ఆగి. మనిషి ఆయాసపడుతున్నాడు.

“చెప్పండి” అంటూ ఆయనకు కుర్చీ చూపించి నేను పిట్టగోడకు జారబడ్డాను.

ఆయన కూర్చోలేదు. కాస్సేపు మౌనం వహించేక – “పనంటే పని కాదు. చిన్న సలహా” అన్నాడు.

నేను కాలేజీ లెక్చరర్నని ఆయనకి నేనంటే గౌరవం. “సరే చెప్పండి” అన్నాను.

“నేనివాళ ఈవెనింగ్ వాక్ నుంచి తిరిగొస్తుంటే మన బజారు జంక్షన్‌కి కాస్త అవతల ఓ పర్సు దొరికింది. ఎవరిదో ఏమిటో... అక్కడ ఎవరూ కనిపించలేదు” అన్నారాయన కూర్చుని.

“ఏముందందులో?” అడిగాను.

“పై అరల్లో ఒక చీటీ, కొద్దిగా చిల్లరా, ఒక తాళం చెవి ఉన్నాయి. లోపల ఒక

సేఫ్ లాంటి అరలో కొన్ని సరికొత్త నోట్లూ ఉన్నాయి" అన్నారాయన పర్సును నా చేతికందిస్తూ.

"అంతేకదా, ఉండనివ్వండి. పర్సులో వేలూ, లక్షలు లేవు కదా! ఎవరైనా వచ్చి అడిగితే ఇచ్చేయవచ్చు" అన్నాను దాన్ని అందుకుంటూ.

పాతకాలం నాటి పర్సే అయినా కాస్త పెద్ద సైజులో ఆ కాలానికది ఖరీదైందిలానే ఉంది. సాఫ్ట్ లెదర్‌తో తయారైందేమో చేతిలోకి తీసుకుంటే పొందిగ్గా పావురాయి పిల్లలా వుంది. పైన 'ఆర్' అనే ఇంగ్లీషు అక్షరం బంగారు రంగులో మెరుస్తోంది. అందులో వున్న చీటీలో అర్థం కాని తెలుగు భాష, ఏవేవో అంకెలూ ఉన్నాయి. కిందన 8 వేల అంకె వేసి ఉంది. దాని కింద ఓ పొట్టి సంతకం ఉంది. చీటీ వెనుక రాజ్ అని ఇంగ్లీషులో పేరుంది.

"అది బంగారపు షాపు వారిచ్చిన చీటీ అయి ఉంటుందని నా నమ్మకం. ఆ పర్సుగలాయన ఏదో వస్తువు చేయించడానికి ఇచ్చినట్టుంది. దాని ధరలో పాత బంగారం ధర తీసేయగా ఇంకా ఇవ్వాల్సింది ఎనిమిది వేలని అర్థమవుతోంది" అన్నారాయన.

అంత వివరంగా చెప్పేసరికి నిజమేననిపించింది. లక్షల మీద బిజినెస్ చేస్తున్నా బంగారపు షాపు వారు అటువంటి తలా తోకాలేని చీటీలే తప్ప సరైన బిల్లు ఇవ్వరు.

"తాళం చెవి ఏ స్టీలు అల్మారాదో అయి ఉంటుంది" అన్నాను.

"లాకర్‌దో, ఐరన్‌సేఫ్‌తో ఎందుక్కాకూడదు?" ఎదురు ప్రశ్న వేశారాయన.

కావచ్చు కూడా. పైకి కనిపించని రహస్య అరలో రెండు రూపాయల నోట్లూ, ఐదు రూపాయల నోట్లూ రెండేసీ; పది రూపాయల నోటూ, యాభై రూపాయల నోటూ ఒక్కొక్కటీ, కాక ఒక వంద రూపాయల నోటూ, ఒక ఐదొందల రూపాయల నోటూ సరికొత్తవి ఉన్నాయి. రెళ్ళూ, ఐదులూ నోట్లు... అంత కొత్తవి - చూస్తే ముచ్చటేసింది. బహుశా అతనెవరో కొత్త నోట్ల సరదా కొద్దీ దాచుకుని వుండొచ్చనిపించింది.

"కంగారు పడవలసినంత డబ్బుగానీ విలువైన వస్తువులుగానీ ఇందులో లేవు. తాళం చెవి డూప్లికేట్ చేయించుకోవచ్చును" అన్నాను.

"అలా అనేయకండి. అదెవరిదో డబ్బున్న పెద్దాయనదే అయి ఉంటుంది. ఏ పిల్ల పెళ్ళికో బంగారు నగ ఆర్డరిచ్చి వుంటాడు. బహుశా ఇందులో వుండిపోయిన ఆ చీటీ లేందే ఆ నగ అతనికి రాకపోవచ్చు. తాళం చెవి కూడా డబ్బో, విలువైన వస్తువులో వుంచిన లాకర్‌ది కావచ్చు. పాపం ఏం ఇబ్బంది పడతాడో ఆయన" అన్నారు జగన్నాథరావు గారు.

"ఇంతకీ ఏం చేద్దామంటారూ?" అడిగాను.

"అతనెవరో తెల్సుకోవాలి. ఆ పర్సును ఆయనకు ఇచ్చేసే వరకూ నా మనసుకు శాంతి ఉండదు" అన్నారాయన.

"పోనీ ఏ న్యూస్ పేపర్లోనో ప్రకటన వేయిస్తేనో..." అన్నాడు కామేశ్వరరావు.

"చూడాల్సిన వాళ్ళు దాన్ని చూడకపోతే మనకి తడిసి మోపెడౌతుంది ఖర్చు.

లేనిపోని సమస్యలు చుట్టుకున్నా ఆశ్చర్యపోనక్కరేలేదు. అయినా ఈ పర్సును పర్సుగలాయన అజాగ్రత్త వల్లే పారేసుకున్నాడో లేక ఏ దొంగవెధవేనా అతగాడి జేబు కొట్టేసి పైకి కనిపించే నోట్లను అంకించుకుని ఏ బస్సులోంచో చటుక్కున బైటికి విసిరేసేడో" అన్నాను.

"అలా జరగడానికి కూడా ఆస్కారముంది. పైగా ఇది దొరికిన చోట చీకటి కూడాను" అన్నారు జగన్నాథరావుగారు.

"అలాగే జరిగుంటే పుణ్యానికి పోయి మీరు చిక్కుల్లో పడే ప్రమాదం కనిపిస్తోంది" అన్నాను.

"ఎలా?" అన్నట్లుగా ఆయన నా కళ్ళల్లోకి చూసారు.

"ఆయన మీద జాలిపడి పేపర్లో వేయించో, మరో లాగో పర్సుగలాయనను కనుక్కుని మీరు పర్సు ఇచ్చారనుకోండి. ఇందులో ఐదువందల రూపాయలు నోట్లు మరో ఆరుండాలి, వీటి సంగతేమిటని నిలదీసాడనుకోండి. అప్పుడో?" అన్నాను.

జగన్నాథరావుగారి ముఖం అదోలా మారిపోయింది.

"అందుకే అమ్మ చెప్పినట్టే చేద్దాం నాన్నా" అన్నాడు కామేశ్వరరావు.

"ఆవిడేం అన్నారు?" అడిగాను ఆత్రంగా.

"ఆ నోట్లను చిల్లరగా మార్చి ఓ డబ్బాలో పోసి అడుక్కుతినే వాళ్ళకి ఆ అనామకుడి పేరు మీద దానం చెయ్యమంది"

"పాతకాలం నాటి వారి ఆలోచనలు అలాగే ఉంటాయి మరి" అంటూ నవ్వాను.

"దానిక్కూడా నా మనసొప్పడం లేదు. ఒకరి సొమ్మును మనం ఎవరిమి దానం చేయడానికి?" అన్నారు జగన్నాథరావు.

"అటువంటప్పుడు మీరు దాన్ని చూసినా తియ్యకుండా ఉండాల్సింది. ఏ దారినపోయే దానయ్యకో దొరికితే హాయిగా డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకునేవాడు. లేదా తిరిగి వస్తే ప్రాప్తముంటే పోగొట్టుకున్నాయనకే దొరికేది. మీకు మనశ్శాంతీ ఉండేది" అన్నాను.

"అలాగే చేయాల్సింది. ఇప్పటికైనా మించిపోయిందిలేదు. మీరన్నట్లు ఎక్కడ దొరికిందో అక్కడే పడేస్తే మంచిదనిపిస్తోంది. ఏమో? జారవిడుచుకున్నాయన తిరిగి వెదుక్కుంటూ రావచ్చుకదా" అన్నారాయన.

"ఆ పనిచెయ్యండి" అంటూ పర్సు అందించాను.

పరిష్కారం దొరికినట్లు మెట్లు దిగారాయన.

వాళ్ళిద్దరూ వెళ్ళాక డాబా దిగి గుమ్మంలోకి అడుగు పెట్టాను.

"మూడు లంగాలు కొనండి. రెండు డ్రాయర్లు ఉచితంగా పట్టుకుపొండి" అంటోంది లోకల్ టీవీ ఛానల్లోని అమ్మాయి. బట్టల షాపు ప్రకటన కాబోలు సినిమా డైలాగ్‌కి తీసిపోకుండా ఉంది.

టీవీ స్విచ్ ఆఫ్ చేసేసరికి హాల్లోంచి పిల్లలు తుర్రుమన్నారు. కుర్చీలో జారబడి ఐదు నిముషాలు కూడా కాలేదు. గేటు తీసుకుని మళ్ళీ ఆయనే గోడక్కొట్టిన బంతిలా.

"అక్కడెవరో మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాళ్ళు చూస్తుండగా పడెయ్యలేకపోయాను" అన్నారాయన లోపలికొస్తూ. ఈ మాటు ఆయన వెనుక కామేశ్వరరావు లేడు.

"పోనీ నాలుగడుగులు అటో ఇటో నడిచి విసిరెయ్యలేకపోయారా?" అన్నాను.

"ఆ పనేదో నీ చేత్తోనే కానిద్దు బాబూ" అంటూ పర్సు తీసి నా చేతి కందించాడు.

ఆయన వెనుకే చెప్పులేసుకుని బయల్దేరబోయి ఎందుకో ఆగిపోయాను.

మర్నాడు ఉదయం ఇంగ్లీషు పేపరు చదువుతుంటే అకస్మాత్తుగా ఓ ఆలోచన వచ్చింది. పర్సు దొరికిందని ఏ పేపర్లో ప్రకటన వేయించినా డబ్బు ఖర్చవుతుంది. కానీ డబ్బు తీసుకోకుండా ప్రకటనలు ఉచితంగా అచ్చువేసే కొండలరావుగారి పత్రిక ఒకటుంది. ప్రయోగాత్మకంగా ప్రవేశపెట్టిన వీక్లీ అది.

అంతే! కాగితం, పెన్ను తీసుకని *'పర్సు దొరికింది'* అనే శీర్షికతో ఓ ప్రకటన రాసాను. ఫలానా రంగు, పాత కాలం నాటి పర్సు, లోపల కొంచెం డబ్బుంది. ఒక తాళం చెవి, ఏవేవో వివరాలు రాసున్న ఓ చిన్న కాగితం అందులో వున్నాయి. పర్సు పోగొట్టుకున్నవారు వచ్చి వివరాలు చెప్పి తీసుకువెళ్ళవచ్చు అంటూ నా అడ్రస్, ఫోన్ నెంబరు క్రిందన రాసి ఓ కవర్లో పెట్టి వెంటనే పేపరాఫీసుకు పంపించాను.

రెండు రోజుల్లో ఆ పేపర్లో ఆ ప్రకటన రానే వచ్చింది. అంతకుముందు మా ఆవిడ ఆ పేపరుకి ఓ వ్యాసం రాసి పంపితే రెండు వారాలు ప్రచురించి రెమ్యూనరేషన్‌కి బదులు రెండు నెలలపాటు పత్రిక ఫ్రీగా పంపుతామన్నారు. ఆఖరి కాంప్లిమెంట్ కాపీ ఇదే. సరిగ్గానే ఉపయోగించుకున్నాననిపించింది.

పేపరొచ్చిననాడు, మర్నాడు ఎవరూ రాలేదు గానీ మూడోనాడు సాయంకాలం చీకటి పడుతుండగా ఓ వ్యక్తి వచ్చాడు.

"పర్సు దొరికిందని పేపర్లో ప్రకటన వేసారు కదా. మా పర్సు పోయింది. ఆ రంగుదే. మా ఆవిడ హైదరాబాద్ వెళ్ళినప్పుడు ముచ్చటపడి తెచ్చుకుంది. వారం క్రితం సరుకులు కొని ఇంటికి తెస్తుంటే మధ్యలో ఎక్కడో జారిపోయింది" అన్నాడు.

"అది కొత్త పర్సు కాదు. అచ్చంగా లేడీస్ పర్సూ కాదు" అన్నాను.

"లోపల ఎంతో డబ్బులేదులెండి. సుమారుగా నాలుగొందలుంటుంది. తాళం చెవి కూడా మా కర్ర బీరువాకి వేసిన నవతాళ్‌ది. అవికాక డిపార్టుమెంటు స్టోరు వారిచ్చిన చీటీయో, మరోటో అందులో ఉండివుండొచ్చు" అన్నాడతను నా మాటను వినిపించుకోకుండానే.

"ఆ పర్సు మీది కాదులెండి. డబ్బూ సరిపోలేదు. తాళం చెవి, చీటీ వివరాలు కూడా మీరు చెప్పినవి కావు" అన్నాను.

"పోనీ చూపించండి" అన్నాడాయన.

"మీది కాదని తెల్సిపోయినప్పుడెందుకూ?" అన్నాను.

"చూపిస్తే ఏం పోయింది? మాది కానప్పుడు తీసుకుపోతామా ఏమిటీ?" అన్నాడతను మాటల్ని పొడిగిస్తూ.

"వాదనెందుకులెండి. అది మీది కాదు. వెళ్ళిరండి" అన్నాను నింపాదిగానే.

"ఏదో ఆశించే మీరా ప్రకటన వేసి ఉండాలి. లేకపోతే చూపించడానికేం?" అంటూ ఏదో అంటూనే వెళ్ళిపోయారాయన.

ఇది జరిగిన రెండు రోజులకి ఒక తెలుగు డైలీలో ఒక ప్రకటన వచ్చింది. మా కాలేజీకి సంబంధించిన ఒక నోటీసు ప్రక్కన అది బాక్సు కట్టి ప్రచురించబడి ఉండడంతో నా కళ్ళ బడింది. పాతకాలం నాటి పర్సు పది రోజుల క్రితం లాసన్స్‌బే కాలనీ దరిదాపుల్లో పోయిందనీ, దొరికినవారు తెలియజెస్తే తగిన పారితోషికం ఇవ్వగలమనీ కొన్ని వివరాలు తెలుపుతూ క్రింద వారి ఫోన్ నెంబర్ ఇచ్చారు.

చాలా వివరాలు సరిపోవడంతో మర్నాడే ఆ ఫోన్ నెంబర్‌కి డయల్ చేసి విషయం చెప్పాను. చెప్పిన అరగంటలో మా ఇంటి ముందు ఓ మారుతీ కారు ఆగింది. అందులోంచి ఎర్రగా పొడుగ్గా వున్న వ్యక్తి లోపలకొచ్చి తనను రవితేజగా పరిచయం చేసుకున్నాడు.

"కూర్చోండి" అంటూ ఆయనకు కుర్చీ చూపి జగన్నాథరావుగారిని పిలుచుకు రమ్మని కబురు పంపాను.

నేను ఎదురుగా కుర్చీలో కూర్చోగానే రవితేజ చెప్పడం మొదలుపెట్టారు.

"పాతకాలం నాటి పర్సే లెండి. మా నాన్నగారిది. ఆయన సర్వీసులో ఉండగా ఒక మారు ఆఫీసు పని మీద లండన్ వెళ్ళారు. అక్కడది కొని తెచ్చారు. దాని మీద 'ఆర్' అనే ఇంగ్లీష్ అక్షరం మెటల్‌ది ఉంటుంది. మా నాన్నగారి పేరు రాజారావు. మా అమ్మ పేరు రాజ్యలక్ష్మి. అలా ఇద్దరి పేర్లకీ ఆ అక్షరం సరిపోతుంది. మా అమ్మ దానిని ఇష్టపడిందని ఆమెకు ప్రజెంట్ చేసారాయన.

"ఎన్నో సంవత్సరాలు ఆ పర్సు మా అమ్మ దగ్గరే వుంది. ఆవిడ అందులో ఆయన ఇచ్చే జీతం దాచి ఖర్చు పెట్టేది. ఆమె పోయి ఆర్నెల్లయింది. అప్పట్నుంచీ మా నాన్నగారు దాన్ని ప్రాణం కన్నా మిన్నగా చూసుకుంటూ అందులో మా అమ్మని చూసుకునేవారు. తనకొచ్చే పెన్షన్‌లోని కొన్ని కొత్త నోట్లను అందులో దాచుకుంటూ మనవడికి చూపిస్తుండేవారు. మీకు దొరికిన పర్సు అదే అయితే అందులోని తాళం గాడ్రెజ్ కంపెనీ మొదట్లో తయారుచేసి మార్కెట్‌లోకి విడుదల చేసిన నాలుగడుగుల బీరువాది. అందులోనే మా నాన్నగారు ఆయన బట్టలు, పుస్తకాలూ, స్నేహితులు రాసిన ఉత్తరాలూ పెట్టుకునేవారు. ఇక అందులోని కాగితమంటారా దాని సంగతి చూస్తేనే గానీ చెప్పలేను.

"పది రోజుల క్రితం కార్లో బీచికి వస్తూ చిన్న మనవడు మారం చేస్తుంటే వాడి చేతికిచ్చారట. వాడెక్కడ పారేసాడో... ఇంటికొచ్చి చూస్తే లేదు. తర్వాత ఆ దారంతా వెదికినా ప్రయోజనం కనిపించలేదు. మీ కభ్యంతరం లేకపోతే ఆ పర్సు చూపితే అది మాదో కాదో చెప్పగలను" అన్నాడాయన.

"సందేహం లేదు. అది మీదే అయి తీరుతుంది" అన్నాన్నేను.

జగన్నాథంగారు ఎప్పుడొచ్చి కూర్చున్నారో గానీ నా వైపు ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు.

"మీ నాన్నగారిప్పుడు..." అంటూ ఆగాను. ఆ ప్రశ్న ఎందుకేసానో నాకే తెలీదు. సంబంధం లేని ప్రశ్న.

"నాన్నగారుపోయి ఈవాల్టికి నాలుగోరోజు" అన్నాడాయన.

గతుక్కుమన్నాను నేను.

"ఆ పర్సు పోయిన దగ్గరనుంచి ఆయన తన సర్వస్వాన్నీ పోగొట్టుకున్నట్టే అయిపోయారు. నిజానికి ఆ పర్సుకీ అందులోని వాటికీ ఇప్పుడు ఖరీదు కడితే ఏం ఉండదు. కానీ దానికో ప్రత్యేకమైన విలువ ఉంది. దాన్ని మా అమ్మ ఎంతో ఇష్టంగా చూసుకునేది. ఆమె పోయాక ఆమె జ్ఞాపకంగా నాన్నగారు దాన్ని ప్రాణసమానంగా చూసుకునేవారు. ఇప్పుడు వాళ్లిద్దరూ లేరు. కనీసం వారి జ్ఞాపకంగానైనా అది మిగలాలనే ఈ ప్రకటన వేసాను" - ఆయన గొంతులో జీర కనిపించింది.

లోపల్నుంచి పర్సు తెచ్చి ఆయనకు అందించాను. దాన్ని చూడ్డంతోనే రవితేజ కళ్ళు ఆనందంతో మెరిసాయి.

"ఇదే" అన్నారాయన నా వంక కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా చూస్తూ.

నేను మాట్లాడకుండా జగన్నాథరావుగారి వంక చూసాను.

"పర్సు పోయిందంటే మారుతాళం చెవితో బీరువా తెరిపించాను గానీ పర్సు వెదికించే మరో ప్రయత్నం చేయలేకపోయాను" అన్నాడు రవితేజ.

జగన్నాథరావుగారు విషయం అర్థంకాక నా వంక, ఆయన వంక చూసారు.

"నేను ప్రకటించింది అతి చిన్న బహుమతే అయినా దాన్ని మీ మంచితనానికీ, నిజాయితీకి నేనందిస్తున్న అభినందనగానే తీసుకోండి" అంటూ జేబులోంచి ఐదు వంద రూపాయల నోట్లు తీసి అందించబోయారు.

"మీ అభినందనైనా, బహుమతైనా అది నాక్కాదు. అదిగో వారి కందాలి. వారికే మీరివ్వాలి" అంటూ జగన్నాథరావుగార్ని చూపించాను.

ఈ మారు ఆశ్చర్యపోవడం రవితేజ వంతయింది.

"నిజమే. మీ పర్సు దొరికింది వారికే. అది స్వంతదారుడికి అందజేయడమెలా అని తల్లడిల్లిందీ వారే. నేను నిమిత్తమాత్రుడిని" అన్నాను.

"పర్సులకే గానీ మనసులకు విలువల్లేని ఈ రోజుల్లో ఆ పర్సు చుట్టూ ఇన్ని ఆప్యాయతలు, ప్రేమాభిమానాలు, జ్ఞాపకాలు అల్లుకుని వుంటే అది మీ దగ్గరకు రాకుండా ఎలా ఉంటుంది చెప్పండి. నేనూ నిమిత్తమాత్రుడినే. నాకు ఆ తృప్తే ఉండనివ్వండి" అంటూ రెండు చేతులతోనూ ఆయనకు నమస్కరించి, "థాంక్స్ మాస్టారూ. వస్తాను" అంటూ నాతో చెప్పి మరో మాటకు ఆస్కారమివ్వకుండా మెట్లు దిగి వెళ్ళిపోయారు జగన్నాథరావుగారు.